

FRANE HERENDA

BESKONAČNA ŠUMA

FRANE HERENDA
BESKONAČNA ŠUMA

Izdavač

Panacea d.o.o., Zadar

Za izdavača

Frane Herenda

Urednica

Valentina Mladen

Lektura i korektura

Valentina Mladen

Urednik fotografije

Goran Matošević

Autori fotografija

Jerolim Vulić (10, 14, 36, 56, 66, 78, 86, 92, 107, 120, 136, 144)

Aleksandar Bonačić (22, 42, 46, 50, 74, 98, 126, 132, 139)

Marko Lorenzo Blaslov (6, 18, 26, 31, 114)

Dizajn naslovnice

Petra Kuzmić

Grafički urednik

Nenad Šimunić, Brnjal

Tisak

Znanje d.o.o. Zagreb, srpanj 2022.

© Frane Herenda i Panacea d.o.o.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne može biti objavljen ili pretpisnut bez prethodne suglasnosti nakladnika i vlasnika autorskih prava.

ISBN 978-953-4800-19-5

CIP zapis dostupan je u računalnome katalogu Znanstvene knjižnice u Zadru pod brojem 161006075.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu Grada Zadra, Općine Starigrad i Zadarske županije.

FRANE HERENDA

BESKONAČNA ŠUMA

 PANACEA

Lovri.

Jakovu, Davidu i Luki.

BESKONAČNA ŠUMA

Nikomu nije bilo važno kolika je uistinu šuma. Iako su je nazivali Beskonačnom, znali su da to nije doista tako. Ali Brat i Dječak voljeli su je tako zvati i o njoj tako misliti. Ako je beskonačna, postoji beskonačno skrovišta, zaklona i hrane, ili barem dovoljno da ne budu predugo gladni.

Brat se brinuo da Dječak ne bude gladan jer bi tad postajao nervozan i podsjećao bi se. Brat nije volio sjećanja niti mu je bilo drago da Dječak potiče njegova. Više od sjećanja mrzio je samo Dječakov strah. Kad bi Dječaka obuzeo strah, prenio bi se i na njega. Ništa nije toliko zarazno kao strah: strah od boli, strah od smrti, strah od budućnosti.

Da, da, Beskonačna šuma pružit će im zaklon i hranu.

I neće biti straha.

Ondje nema ljudi.

Bježeći od svega zašli su u šumu dublje nego ikad.

Mrak brzo pada u šumi i na planini. Uvukli su se u vreće za spavanje naslonjeni na stijenu usred male čistine.

Meka trava ispod njih, okruženi šumom. Hladnoća se zaustavila na granicama vreće.

Ugasi svjetiljku, reče Brat Dječaku.

Strah me je.

Nema te što biti. Mjesec je velik i sjajan. Moramo štedjeti. Samo za opasnost.

Smijem li upaliti svijeću?

Ne.

Imamo punu kutiju.

Da, dvadeset komada. Za dvadeset noći ako ih budemo koristili za čitanje i za strah. Rat neće završiti tako brzo.

Još sam gladan.

Znam, reče Brat. Ne smijemo puno. Treba naviknuti na manje.

Ali boli me trbuh.

Pojeo si. Neće ti biti ništa.

Dobro. Lijepo spavaj, lijepo sanjaj.

Lijepo spavaj, lijepo sanjaj, Braco.

...

Šuma je puna zvukova u noći.

...

Što to leti?

Vreća za spavanje zašušti kad se Dječak trzne i podigne u sjedeći položaj.

Ajme, što je sad?

Jesu li to ptice?

Nisu. Samo sova lovi noću.

Pa što je onda? Vidim male tamne sjene.

Šišmiši.

Šišmiši?! Zablest će nam se u kosu!

Imaš kratku kosu i šišmiši to ne rade.

Ali piju krv?

Ti mi piješ krv. Spavaj. Moramo spavati.

Šuštanje je Dječaka držalo budnim. Zamišljao je kako se šišmiši pretvaraju u vampire. Htio je pitati Brata ima li glogovih kolaca u ovoj šumi, ali znao je da bi se ljutio. Slušao je njegovo tiho disanje. Došla mu je sila pa se iskobeljao.

Hladnoća mu je prošla tijelom, otišao je par koraka dalje sa strahom gledajući između stabala koliko mu je to mjesečeva svjetlost dopuštala. Mislio je na šišmiše, vampire, sablasti i skrivene vile Beskonačne šume. Zvuk mokraće zaparao je šumom i zastrašio Dječaka, kao da će to biti znak divljim životinjama da je uznemiren napokon uspostavljeni sklad.

Zapišao sam teritorij, ohrabri se Dječak tako.

Nitko neće doći.

Ni vampiri ni divlje životinje.

S novostečenom hrabrošću ušao je u vreću, povukao patent do grla i pokrio se preko očiju ostavljajući samo usta slobodna za disanje. Zamišljao je njihovu Plavu sobu. Bratu nije smio reći o čemu razmišlja, zabranio bi mu i vikao zato što misli na gluposti.

S ranim jutrom krenuli su dublje u šumu dok gore u brdu nisu među stablima ugledali kamenu kućicu.

IGRE RATA

Kuća na rubu Beskonačne šume.

Kuća na kraju bijelog puta, u slijepoj ulici, u svakodnevnom iščekivanju asfalta, u toj rahloj četvrti gdje je svaka kuća otok među raslinjem i borovima.

Neasfaltirane ceste, koje su produljivale odlazak prijateljima u udaljenim kućama susjedstva, djeca nisu koristila. Prepuštala su ih odraslima i njihovim automobilima i polako su, što spontano, što organizirano, raskrčila uske staze, široke upravo toliko da male noge mogu proći kroz raslinje i brže savladati udaljenosti koje su ih dijelile od igre.

Kad bi Dječak prolazio napuštenim terenima i ostacima šume koju su kuće ipak polako osvajale, srce bi mu od straha i uzbuđenja uvijek nemilo kucalo, a svaki šušanj za njega je značio zmiju otrovnicu ili neku opasnu zvijer. Trava je bila

visoka, zvukova koji su dolazili iz nje na svakom koraku, a mašta je poticala srce da lupa sve jače i jače dok noge ne bi zakoračile na idući otočić civilizacije.

Ti dječji putevi među kućama bili su njima dobro znani labirinti koji su vodili prema različitim područjima Beskonačne šume ili pak Streljani, kućama prijatelja, nedovršenim kućama u beskonačnoj gradnji, a ponekad su prelazili i preko terena nekih od opakih, mrzovoljnih susjeda.

Uz te staze bilo je ostataka starih, ali i novih kućica za igru koje su, od odbačene građe u vrijeme rasta četvrti, gradili zajedničkim trudom svi, od najmanje do najveće djece.

Okupljali su se izrečenim, ali i prešutnim dogovorima koji su ovisili o školskim rasporedima, obiteljskim ručkovima, zalascima sunca i obaveznim večernjim crtićima za mlađe, kao i roditeljskim kaznama zbog kašnjenja prethodnih dana.

Mreža njihovih puteva kroz šumu, posebno onaj pitomiji dio nje koji je okruživao kuće i vodio prema Streljani, a kojim su dominirali borovi i trnje s ponekom pitomom malom livadom okruženom kamenjarom, bila je zapravo poligon igrama rata.

Bila je to najčešća igra u kojoj su organizirano sudjelovali, bespogovorno poštujući autoritet starijih u društvu, i obično se provodila vikendom. Bili bi raspoređeni u dvije ekipe, kako bi već koga zapalo u kompleksnim raspodjelama moći i dužnosti nepisane kvartovske hijerarhije.

Pripreme za velike bitke odvijale su se pak preko tjedna, moljenjem roditelja za novu plastičnu pušku ili pištolj, a arsenal su dopunjavali lukovima i strijelama iz kućne radinosti, improviziranim pištoljima, mačevima, pračkama i samostrelima od dasaka, kolaca, guma. Dječaku je Djed od drveta izdijeljaio puške i lovačke noževe koje je s ponosom nosio i čuvao, a odlazak u grad donosio je prilike za novim oružjima.

Dječak je tako jednom napokon izmolio Mamu da mu na tržnici u gradu kupi novi plastični pištolj koji ispaljuje metke s gumenim nastavkom, ali ju je, ni sam ne znajući kako, naljutio dok su prelazili gradski most. Greška je očito bila tolika da je pištolj, koji je trebao biti ponos njegova naoružanja za predstojeći vikend i veliku međususjedsku bitku, završio neslavno u smeću već na drugom kraju mosta. Značilo je to gubitak bilo kakve šanse za stjecanjem slave, a daleki povratak kući obilježili su Mamina šutnja i njegovo tiho i tužno kaskanje za njom.

Među članovima ekipe ipak nisu bili svi jednaki. Vrlo brzo po dolasku u četvrt Dječak je shvatio koga ne treba ljutiti i komu se ne treba zamjeriti. Neki su bili uvredljivi, neki stariji bi mlađima odredili okrutne kazne ili izazove ili bi ih čak isključili iz igre. Neki su se znali u naletu ljutnje nabacivati kamenjem i tad bi ih se svi klonili. Podjela na zločeste i dobre bila je jednostavna i dobro poznata, a neprijatelj nije bio nitko dok kvartovska bitka ne bi započela.

Položaj u društvu i kvartu bio je određen. Sve je bilo posloženo, sve je bilo jasno. Napredovao si s godinama, kako si rastao mlađi su slušali tebe, a ti starije dok oni ne bi izgubili interes za igru, odrastajući preko noći. Novodoseljeni su s oprezom uključivani, a razlika između imućnih i onih s manje obiteljskih sredstava vidjela se tek u novoj BMX-ici.

Neslane šale bile su uobičajene. Tako je više puta, posebno na početku, i sam završio kao žrtva, kao kad su ga namamili u maškarama do kuće dvojice zloglasne braće koja su ga izgađala svježim jajima dok je pokušavao pronaći izlaz iz njihova dvorišta. Ili kad mu je prijateljica iz susjedstva obećala nindža odijelo i opremu i objasnila da su ga zakopali u šumi pa je kopao i kopao dok nije shvatio pravu istinu. Ili kad ga je stariji susjed podigao i stavio u košarkaški koš dok nije izmolio da ga spuste.

Život je bio jednostavan i uzbudljiv. Igrama u četvrti radovao se svakog dana, ali da bi do njih došlo, trebalo je uspješno prijeći bitnu prepreku – školu.